

Bemærkninger til lovforslaget

1. Almindelige bemærkninger

Som et resultat af de forhandlinger, der har været ført mellem regeringen og Kommunernes Landsforening med henblik på tilrettelæggelse af en langsigtet omstillingsproces i hele den offentlige sektor, er der den 29. juni 1988 truffet aftale om kommunernes økonomi for 1989 og de efterfølgende år.

I aftalen indgår en langsigtet udgifts- og skattepolitik, som bl.a. forudsætter, at lærerløntimeforbruget pr. elev i folkeskolen ikke stiger.

Sideløbende hermed har udvalgene vedrørende udgiftspres og styringsmuligheder på det kommunale og amtskommunale område – Lotz-udvalg I og II – foreslået en række ændringer i folkeskoleloven og skolestyrelsesloven, som skal sikre kommunerne større frihed til en fleksibel udgiftsstyring i overensstemmelse med lokale forhold.

Ministeriet har igennem 80'erne udsendt en række cirkulæreskrivelser om begrænsning af udgifterne til folkeskolen, senest cirkulære af 3. oktober 1985 om begrænsning af udgifterne i folkeskolen. I 1987 udsendte undervisningsministeren et hyrdebrev direkte til kommunerne.

Ministeren opfordrede bl.a. til stærkere styring af klassekvotienterne, konvertering af deletimer til fællestimer, større hold i valgfagene og samlæsning på tværs af klassetrinene. Disse anbefalinger blev gentaget i august 1987 i Hvidbog om Folkeskolen udarbejdet i et samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Finansministeriets Budgetdepartement. Baggrunden herfor var igen de betydelige standardforbedringer i folkeskolen, der har fundet sted igennem de seneste 10 år med stadigt stigende ressourceforbrug pr. elev.

De kommende år bliver en kraftig udfordring til folkeskolens ressourceutilpasning. Mange kommuner er allerede i gang med den nødvendige omstillingsproces. Der har været ført forhandlinger mellem Undervisningsministeriet, Danmarks Lærerforening, Kommunernes Landsforening og Skole og Samfund. Ved disse forhandlinger er der opnået enighed om en række ændringer af folkeskoleloven, der kan sikre en hensigtsmæssig planlægning af folkeskolens udvikling i den enkelte kommune på en sådan måde, at elevernes timetal ikke forringes.

1. Klassestørrelser og undervisningsministerens bemyndigelse til at fastsætte rammer for kommunernes ressourceforbrug pr. elev.

Det foreslås, at de særlige regler om elevtallet i børnehaveklassen ophæves. Den hidtidige brug af deletimer eller pædagogisk medhjælp ved et elevtal på over 22 skal dog bevares. Samtidig fastholdes det, at et elevtal på 28 i børnehaveklassen og grundskolens klasser også fremover skal være maksimum. Reglen gælder alene klassedannelser. I visse tilfælde vil dette maksimum for klasser dog kunne virke uheldigt, og kommunalbestyrelsen skal derfor efter forslaget have mulighed for i disse situationer at kunne danne klasser med op til 30 elever.

Der er ikke regnet med besparelser i forbindelse med ophævelsen af de særlige bestemmelser om elevtallet i børnehaveklassen. Formålet med ophævelse af denne bestemmelse er alene at sikre mulighed for, at klassedannelsen fra starten er optimal.

Undervisningsministeren foreslår endvidere som følge af det stadigt voksende ressourceforbrug i folkeskolen den nuværende bestemmelse om ministeriets adgang til at fastsætte rammer for kommunernes forbrug af lærerskematimer pr. elev ændret således, at ministeren i stedet for bemyndiges til at fastsætte bestemmelser, der regulerer kommunernes lærerløntimeforbrug pr. elev. Bestemmelserne skal kunne udformes således, at der er mulighed for at sikre elevernes timetal.

2. Skolenedlæggelser

På samme måde som ved lokalplaner skal forslag til en ændret skolestruktur, som indeholder skolenedlæggelser, udsendes til offentlig debat. Kommunens skolestruktur beskriver antallet og placering af skoler i kommunen samt de enkelte skolers omfang med hensyn til klassetrin, børnehaveklasser, specialundervisning, skolefritidsordning m.v.

Debatperioden kan eventuelt fastlægges således, at ændring i skolestrukturen, som indeholder skolenedlæggelser, fremlægges til debat om efteråret, hvis nedlæggelserne skal have konsekvenser for det efterfølgende skoleår.

De foreslåede regler om skolenedlæggelsesprocedure er mere vidtrækkende end aftalen af 29. juni 1988 mellem regeringen og Kommunernes Landsfor-